

NAŠ TEDEN V CERKVI

25.10. nedelja, 25. pob.: Kristus Kralj
26.10. ponedeljek: sv. Evarist, papež, m.
27.10. torek: sv. Frumencij (Zitomir), šk.; sv. Sabina, m.
28.10. sredo: sv. Simeon in Juda, ap.; sv. Cirila, dev.
29.10. četrtek: sv. Narciz, škof.
30.10. petek: sv. Jožef Cafasso, spozn.; sv. Klavdij, m.
31.10. sobota: sv. Volbenk, šk.; sv. Kristof, m.

*

SV. JOZEF CAFASSO (1811-1860) je znan kot spovednik kaznjencev v Turinu, posebno še na smrt obsojenih. Znanih je

oseminšestdeset primerov na smrt obsojenih kaznjencev, katere je spremljal na vozu na morišče, potem ko jih je pripravil na smrt. Nekoč je spremljal nekega zakrnjenega; ni ga mogel pripraviti. Ko sta se peljala mimo podobne Matere božje, se je na smrt obsojeni priklonil. Cafasso je dobil nov pogum. Obsojenec se je solznih oči spovedal.

Cafassovo ime je tesno povezano z Don Boscovim, saj je bil Don Boscov spovednik.

Posebno je častil sv. Rešnje Telo in Devico Marijo. »Ob tvoji roki, Marija, hočem umreti.«

Spisal je več dragocenih nabožnih knjig.

23. pob. nedelja Kristus Kralj

Obhajamo običajni vsakoletni praznik Kristusa Kralja. — Današnji poganski svet tega praznika ne pozna in ne prizna. Za nas katoličane ima pa velik pomen. Spominja nas, da smo podaniki božji in da je naš prvi in najvišji Gospod ter Vladar Jezus Kristus. On je Kralj vseh kraljev, Gospod vseh oblastnikov, Kralj vseh katoličanov, Kralj vseh ljudi, Kralj vseh angelov in svetnikov, Kralj vseh vernih duš, Kralj hudih duhov, vrhovni Kralj in Vladar nebes in vic in zemlje in pekla, vrhovni Kralj in Vladar vsega, Kralj in vseh časov. — Človeški kralji se ne morejo primerjati s Kristusom Kraljem. Oni so ljudje, Jezus pa Bog; oni so bili ustvarjeni, Jezus je pa kot Bog neustvarjen; oni so umrljivi, Jezus pa neumrljiv; oni so šibki in zmotljivi, Jezus pa mogočen in nezmotljiv; oni so dostikrat krivični in hudobni, Jezus je pa neskončno pravičen in dober; oni so grešni ljudje, Jezus pa neskončno sveti Bog; oni so bili često pogubonosi, Jezus je pa nosilec in delavec največje sreče; oni so neredko bili kalilci miru in netilci sovraštva, Jezus je pa vzvišeni knez miru in kralj ljubezni; oni so vladali in osvajali ljudi z orožjem in silo, Jezus pa vlada in osvaja z dobrotjo, ljubeznijo in milostjo; oni

so neredko sejali laž in prevaro, Jezus pa uči resnico in pravico.

Če smo dolžni spoštovati navadne ljudi, koliko bolj smo dolžni spoštovati Boga. Častimo in ljubimo v prvi vrsti našega premilega Gospoda in nebeškega Kralja Jezusa Kristusa, ki je naš najboljši Prijatelj, največji Dobrotnik in vse ljubezni vreden! On je naš Odrašenik in Učenik, naša rešitev in naša sreča, naše življenje in naša ljubezen! Njemu molimo in Njega častimo! Njemu služimo in Nanj se naslonimo! Pri Njim in z Njim smo varni, varni za čas in za večnost. Brez Njega ne zmoremo ničesar, z Njim pa premoremo vse.

Mislimo pogosto in s pridom na kraje, kjer On biva in kraljuje: nebesa, cerkev (tabernakelj) in duša. Jezusu darujemo naše srce! Njemu posvetimo naše življenje, delo in trpljenje! Stavimo čim več za Njegovo slavo in čast! Prosimo Ga, naj pride in zavlada povsod! Naj osvoji vsa srca, vse duše in cel svet! Naj prežene vse hude duhove, zatire in pokonča vso hudobijo sveta, pokristjani in zboljša ljudi, naredi red in mir in zaneti plamen nebeške ljubezni! In posebno danes se s povišnim duhom in polni najbolj vdane in najgloblje ljubezni poklonimo najvišjemu Vladarju ter zakličimo iz dna srca naš dolžni slavospev: Živel Kristus Kralj!



40 milijonov amer. katoličanov

Po zadnjih podatkih je število katoličanov v Severni Ameriki naraslo na 40 milijonov, to je skoraj četrtina vsega prebivalstva.

Zapoznili duhovniški poklici

Skoraj 100 kandidatov za duhovništvo je vstopilo v novo medškofijsko semenišče za kasnele poklice v kraju Horn v Avstriji. Semenišče je v moderni stavbi, ki so jo zgradili s prispevki avstrijskih katoličanov in podporo raznih katoliških narodov.

Teden verskih filmov

Urad za katoliški film v Avstriji pripravlja poseben mednarodni teden verskih filmov za konec novembra na Dunaju.

Kongres redovnikov in redovnic na Cejlonu

V mestu Colombo na otoku Cejlonu so organizirali prvi kongres redovnikov, ki se ga je udeležilo nad 1000 redovnikov in redovnic. Na kongresu so govorili razni škofje. Sveti oče je zbranim kongresistom poslal posebno pismo in blagoslov.

Marijina cerkev v Nazaretu

V kratkem bodo začeli z gradnjo novega velikega svetišča na kraju Marijinega oznanjenja v Nazaretu. Predvideno je, da bodo gradbena dela trajala štiri leta. Svetišče bo stalo na istem prostoru, kjer so v teku stoletij kristjani zgradili pet svetišč, katere so pozneje podrli. Poleg cerkve bodo zgradili samostan francižkanov, ki so čuvarji krščanskih spomenikov v Nazaretu.

Kdo naj širi brezboštvo?

Komunistični ideologi v Litvi so pisali v zadnjih mesecih številne članke o načinu borbe proti veri in iz teh člankov je bila razvidna različnost gledanja na ta važen problem komunistične propagande. Eni zagovarjajo potrebo znanstvenega poizkusa svetega pisma in njegovih trditiv,

drugi odklanjajo to metodo. Eden od ideologov predlaga, naj bi zamenjali propagandiste, zakaj ti niso nikdar verovali, zato vere ne poznajo in je ne znajo poizkati. Po njegovem mnenju bi bili najboljši komunistični propagandisti tisti, ki so »že ozdraveli od bolezni vere.« Posebej pa so soglasni v tem, da je treba vse storiti, da bi matere ne vzgajale krščansko svojih otrok.

Katoličani v Laosu

Mnogokrat smo zadnje tedne slišali govoriti o mali državi pod Tibetom Laosu, v kateri so zadnje čase vedno bolj gospodarile komunistične sile. Kratka statistika o življenju Cerkve na tem ozemlju ne bo odveč: Katoličanov je komaj 25 tisoč od dveh milijonov prebivalcev. Pred 70 leti so prišli v deželo prvi misijonarji pariške misijonske družbe za zunanje misijone, katerim so se kasneje pridružili še oblati Brezmadežne, kanadska misijonska družba z redovnicami istega imena. V vsem Laosu sta samo dva apostolska vikarijata. Večji so uspehi misijonskega dela v gorskih predelih, kjer prevladuje kult duhov, dočim je mnogo težje delo v nižavah, kjer ljudstvo pripada budizmu, ki je uradna državna vera. Med znanimi katoliškimi osebnostmi dežele je finančni minister Luem. Doslej je Cerkve uživala mir pri svojem delu pokristjanjevanja.

Znameniti slikar Fujita je postal katoličan

Znameniti japonski slikar Cuguaru Fujita, eden zadnjih preživelih montparnaških slikarjev, je dne 14. oktobra skupaj s svojo ženo Kimijo prestopil v katedrali v Reimsu v katoliško vero. Oba sta prejela sv. krst, sv. birmo in prvo sv. obhajilo. Fujita se je odrekel svojemu prvemu imenu, ki pomeni »naslednik miru«, in si prevzel ime Leonard, ker je to ime slikarja, ki mu je najbolj pri srcu. Njegova žena Kimijo Fujita pa je pri krstu dobila ime Marija, Angela, Klara.

PIJ XII. OB PRVI OBLETNICI SMRTI

V petek 9. oktobra se je v navzočnosti papeža Janeza XXIII. vršila žalna služba božja za pokojnim papežem Pijem XII., katerega prvo obletnico smrti smo ta dan obhajali. Pred letom dni, ob 3,52 zjutraj, devetega oktobra 1958, je vrnil svojo dušo Sivarniku po treh dneh agonije.

Nle katoliški svet, tudi nekatoliški je bil soglasen v sodbi ob njegovi smrti, da je umrl eden največjih mož sredi sedanjega stoletja. Podoba Pija XII. nam je še preblizu, da bi jo mogli videti v vsej njeni veličini. Veliki smrtniki postanejo veliki šele s časom, potem ko smo deležni njihovega dela in prizadevanja. Tako moremo reči tudi o Piju XII. Njegova dela gredo v klasje, njegovo seme, sejano v njivo človeške skupnosti in družine narodov, poganja prve sadove. Njegovo iskreno prizadevanje za blagostanje vseh,

za socialno pravičnost, za demokratično ureditev človeške skupnosti, za mir med ljudmi: vse to postaja nam njegovim zanamcem vedno bolj jasno, kako velike poglede je imel, kako iskreno je deloval, kako je za ideale, katere je oznanjal, molil in delal, trpel in se Bogu daroval.

Skoro dvajset let je Pij XII. vodil katoliško Cerkev. Drugega marca 1939, po najkrajšem konklavu v zgodovini Cerkve, je bil postavljen na najvišje mesto kot namestnik Kristusa na zemlji in naslednik svetega Petra. Ni dvoma, da je bila doba njegovega papeževanja ena najbolj žalostnih in težkih v zgodovini človeštva. Pa še predno je postal papež, je njegova podoba bila postavljena v katoliški Cerkev kot simbol učenosti, pobožnosti, razumevanja: vsak je v njem gledal kot nekaj gotovega bodočega papeža. Njegova

izvolitev ni bila iznenadenje, ampak samo potrditve splošnega prepričanja, da je edini vreden biti postavljen na mesto prava v Cerkev Kristusovi.

Pij XII. je bil ves človeški, poln občutja do revežev in preprostih, socialno čuteči mož, ki je poudarjal v svojih nagovorih in okrožnicah, da je socialni nauk Cerkve dovolj trden, da reši pereče socialno vprašanje. Nostopal je za pravice delavcev, polagal na srce delodajalcem, naj svojim odrejenim dajo možnost ustraniti si človeka dostojno življenje, postaviti si lasten dom, vzgajati otroke in jih oskrbeti s potrebnim za življenje. Pri avdicenah se je vedno najdalje pomudil pri delavskih skupinah, ki so skoro vedno bile navzoče. Njegova pisma za socialne tedne raznih narodov so bogata zakladnica socialnega nauka, ki ga je podrobno razlagal in tolmačil z jasnostjo in odločnostjo.

Pij XII. je bil svetniški človek. Kdor ga je videl obhajati svete skrivnosti, je obstal prevzet nad zbranostjo, pobožnostjo, s katero je opravljal svete obrede. Prav v pogovoru z Bogom je Pij XII. pokazal, da je res svetniški mož. Ni bil zastoj vzlik prenekaterih, da je svetnik. Zaupanje vanj, ki so ga množice imele za njegovega življenja, se nadaljuje tudi po njegovi smrti: njegov grob je vedno obiskovan od trpečih in žalostnih, stiskanih in preganjanih, ki iščejo, in ne brez uspehov, pri njegovem grobu v bližini Petrovega groba luči in tolažbe. Cerkev je zaupanje vanj odobrila s tem, da je dovolila moliti za njegovo poveljanje in povišanje do časti oltarjev.

Katoliška Cerkev na Poljskem

Dunaj - A1 - Kakor vse kaže, je razmerje med katoliško Cerkvijo in poljskim komunističnim režimom prišlo v kočljivo obdobje, glede katerega je težko napovedovati, kako dolgo bo trajalo in do kakšne napetosti utegne v njem priti. Vzrok za to je v izvajanju člena 7 v odloku z dne 21. decembra 1956, ki ureja odnose med Cerkvijo in državo. Ta člen daje oblasti možnost, da zahtevajo od škofov, naj odstavijo duhovnike, ki so o njih ugotovili, da »delujejo sovražno proti državi«. Vlada seveda ta člen razlaga po svoje.

Minister Sztachelsky, ki je odgovoren za odnose med Cerkvijo in državo, je že petega junija letos zahteval od kardinala Višinskega, da mora po omenjenem členu odstraniti cerkvenega dostojanstvenika, ki je primasu zelo blizu. Tega duhovnika so zaprli leta 1951 in ga obsodili na dvanajst let prisilnega dela, a so ga izpustili in oprostil krivde po prihodu Gomulke na oblast. Gre za škofa msgr. Czeslava Kaczmareka iz Kielca. Minister je trdil, da je škof v pastirskih pismih napadal brezbožništvo ter svaril poljske kmete pred kolektivizacijo kitajske vrste. Škof je dalje poudarjal, da ima papež pravico imenovati in odstavljati katoliške škofe. To pravico je leta 1950 priznala v posebni pogodbi s Cerkvijo tudi poljska vlada. Škof je te obtožbe zavrnil, saj spadata taka opozorila v njegovo dušnopastirsko dejavnost.

V sedanjem sporu gre torej za razlago dveh uradnih listin. Ali velja pogodba iz leta 1950 ali odlok iz l. 1956? Poljski škofje so se obrnili zdej na vrhovni državni svet, naj on da uradno razlago za eno in za drugo.

Kakor se zdi, je ta zadeva bila tudi predmet pisma, ki sta si jih zadnje čase izmenjala primas kardinal Višinski in predsednik komunistične vlade Gomulka. Minister Sztachelsky namreč obtožuje msgr. Kaczmareka tudi stvari, glede katerih so leta 1956 uradno ugotovili, da so neutemeljene. Skratka, poljski komunisti prihajajo spet na dan z obtožbami, s katerimi so Cerkve obmetavali v stalinski dobi, in to kaže, da je stanje zelo resno.

R A Z N O

Mondadori je odprl novo tiskarsko podjetje

Eden največjih italijanskih založnikov Armando Mondadori, ki ima v Milanu tiskarsko podjetje, v katerem je zaposlenih 600 oseb, je sedaj odprl v Veroni drugo še večje tiskarsko podjetje. Zaposlovalo bo 1800 uslužbencev in bo dnevno lahko natisnilo 30.000 izvodov knjig. Z otvoritvijo novega podjetja bo Mondadori začel izdajati tudi novo revijo.

Nagrada za dobroto

Tudi letos bodo v božični noči podelili nagrado v znesku 2 milijonov lir osebi, ki se je najbolj izkazala s kakim plemenitim, dobrim dejanjem. Župani so v ta namen dobili nalogo, naj sodelujejo pri izbiri in nato zaslužna dejanja sporočijo na sedež comitato Premio Notte di Natale v Milanu ulica Mazzini 32.

Suša v Franciji

V južnih predelih Francije ni bilo dežja že tri mesece. Suša je pobrala krmo, zato nastopa pomanjkanje mleka, pa tudi povrtin in krompirja. Suša je vladala tudi v severni Franciji. Mesto Rouen, ki šteje 160 tisoč prebivalcev, je bilo 14 dni skoro brez vode. V Normandiji pa so vodo pro-

dajali v steklenicah. Tudi Seina, po kateri lahko plovejo tudi velike ladje, je tako upadla, da so morali ustaviti promet, ki se je potem razvijal samo po enem prekopu.

Nobelova nagrada za medicino

1959 so podelili profesorju newyorške medicinske fakultete dr. Severno Ochoaju in prof. Arthuru Kornbergu nameščeneu na Stamford University za njuno odkritje biološke sinteze nukleične kisline. Nagrada v znesku 26 in pol milijona lir, katero si bosta nagradjenca razdelila, bo izročena dne 10. decembra na obletnico Nobelove smrti. Nobelova nagradjena sta več let skupno delala in proučevala biološke procese življenjskih molekul. Iznašla sta posebno nukleično kislino, ki omogoča naglo razmnoževanje sintetičnih protein. Čeravno je njun uspeh na znanstvenem polju velike važnosti, ne more še rešiti glavnega vprašanja, kako je nastala molekula nukleične kisline.

Ženska ekspedicija na Himalajsko pogorje je propadla

Skupina 12 alpinistk, ki je nameravala doseči enega najvišjih vrhov v Himalajskem pogorju in sicer goro Co Oju visoko 8.143 m, se je morala vrniti, ko je bila že pod vrhom. Zajela jo je namreč silna nevihta in plaz, ki se je usul, je pokopal pod seboj dve alpinistki in dva šerpa. Življenje sta izgubili Francozinja Claude Kogan, stara 40 let, vodnica ženske odprave, in 26-letna Belgijka Claudine Van Der Stratten. Dve drugi alpinistki pa so že prej odnesli v glavno taborišče zaradi motenj, ki sta ju utrpeli v preredkem ozračju.

Smrt umetnostnega kritika Bernarda Berensona

V visoki starosti 94 let je umrl v Firencah slavni ameriški umetnostni kritik in pisatelj litvanskega porekla Bernard Berenson. Zelo mlad se je iz Litve izselil v Združene države, kjer je študiral na harvardski univerzi in pozneje prišel v Italijo s študijsko štipendijo. Za stalno se je nato naselil v Firencah. Proučeval je dela največjih italijanskih mojstrov od Giotta do Tintoretta. Leta 1894 je objavil študijo o beneškem slikarstvu, nato delo o florentinskih slikarjih v dobi renesance. Sledile so razne knjige o renesančnih slikarjih v srednji Italiji in obširno delo o italijanskih slikarjih.

Berenson je bil trezen človek, ki je motril in presojal umetnino z gledišča psihologije človeka, ki umetnino gleda. Zato je tudi ostro ocenil modernistično umetnost.

Svetovni evharistični kongresi

Velika skupna zborovanja vzbujajo vedno veliko zanimanja; pa kaj bi ne? Saj se ob takih prilikah zberejo ljudje od vseh strani. Vidi in sliši se marsikaj zanimivega. To se dogaja ob mednarodnih razstavah, športnih olimpijadah in ob različnih kongresih.

A vse to presega svetovni evharistični kongres. Saj je presveta Evharistija vez bratstva in ljubezni. Svetovni evharistični kongresi se vršijo silno slovesno. Katoličani z vseh delov sveta se srečajo, si med seboj pomagajo z največjo ljubeznivostjo. Razumejo se med seboj, čeprav eni prihajajo iz severa, drugi z juga. Čast prepevajo Bogu v eni in isti melo-



Sveta Marija, pribežališče brezdomcev, prosí za nas!

Ukrajinsko malo semenišče v Rimu

V Rimu so otvorili novo stavbo malega semenišča za sinove Ukrajincev, razpršenih po svetu, ki gojijo v srcih željo, da bi postali duhovniki. Moderno stavbo je dala zgraditi sv. Vzhodna kongregacija, ki ji je močno pri srcu duhovniški naraščaj slovanskih narodov. Novo semenišče je posvečeno sv. Jožafatu, mučencu za cerkveno edinstvo, in je že sprejelo 80 gojencev iz ukrajinskih družin, raztresenih po svetu. Prostora pa je v njem za 120 dečkov.

K otvoritvi so prišli ukrajinski škofje, duhovniki in verniki iz raznih delov sveta. V semeniški cerkvi je ob veliki množici bila slovesna vzhodna liturgija. Pri sv. maši je pel ukrajinski zbor iz Utrechta na Holandskem.

Cerkev gleda v bodočnost in pripravlja misijonarje za Cerkev molka, ko bo napočila ura. Bog daj, da bi kmalu!

diji, čeprav vsak v svojem jeziku.

Na tak svetovni kongres se pripravljajo Nemčija. Po veliki svetovni zabli, ki je povzročila toliko prelivanja krvi in toliko nedolžnih žrtv, po veliki pokori, hoče Nemčija skupaj z vsemi narodi počastiti Kralja miru v zakramentu ljubezni.

Kako lepo bi bilo, če bi si mogli rezervirati kak prostorček v bližini kongresnega trga! Zal, so tam že več kot eno leto oddane vse sobe za ves čas kongresa. Pomagati si bo treba kako drugače. Kdor se bo udeležil te velike verske manifestacije, bo gotovo zelo zadovoljen.

Romarica (ki je bila že na petih svetovnih evharističnih kongresih)

Pred dvajsetimi leti



General Della Rovere

Končno je le prišel na naša platna toliko pričakovani Rossellinijev film. Umevno je, da je zanj vladala velika radovednost. Zanimalo nas je, ali je zmožen ta režiser po tolikih letih molka spet dati kaj iz sebe, ali je ta njegov zadnji trud res zaslužil zlatega leva na beneškem filmskem festivalu. Zaključek? Če je »General Della Rovere« dobil nagrado, potem moramo reči, da je bil letošnji festival res na dokaj nizki ravni, in vprašati se moramo, kakšni so bili pač drugi filmi, ki so jih tam predvajali. Seveda nismo ostalih filmov še videli, zato ne moremo o njih še nič reči. Ko jih bomo videli in jih bomo lahko primerjali z nagrajenim filmom, se bomo morda vprašali, s kakšnim kriterijem deli žirija nagrade. Kajti lahko se zgodi (se je pač že tolikokrat!), da so drugi filmi po svoji kvaliteti veliko boljši kot tisti, ki je dobil nagrado. S tem nikakor ne mislimo trdit, da je Rossellinijev film zanič, da nima v sebi nič takega, kar bi mu prisluzilo nagrado. Ko bi to trdili, bi bili nepravilni do Rossellinija. Film ima tudi marsikaj dobrega in v njem se razodeva izkušena režiserjeva roka. Vendar pa smo mnenja, da je v njem vsekakor preveliko tistega, s čimer si film zasluži vzdevek »mojstrovina«. In film, ki dobi prvo nagrado na kateremkoli festivalu, bi moral res biti »mojstrovina«.

Vsebinska filma je povzeta po istoimenski zgodbi, ki jo je napisal italijanski pisatelj Indro Montanelli. Ta je tudi sodeloval pri scenariju poleg drugih dveh scenaristov. Zgodba je v svoji zunanosti kaj preprosta in mnogi je najbrž že poznajo. Bardone je človek, ki brez vsake odgovornosti in vesti objublja raznim ljudem, da bo rešil njihove drage, katere so Nemci ujeli in jih bodo morda peljali v koncentracijska taborišča. Seveda zahteva za to svojo »pomoč« velike vsote denarja, ki ga potem brez izjeme vedno zaigra. To svoje delo opravlja nemoteno, dokler se sam ne ujame v past. Neki mladi ženi objubi, da bo rešil njene ga moža. Ta mu sledi, kot da mu verjame; nato pa mu pove, da so njenega moža prešnji dan Nemci ustrelili. Tako je konec Bardonovega delovanja. Nemci so medtem ubili generala Della Rovere, vodjo italijanskih partizanov. Nemški oficir, v čigar roke pride Bardone, predlaga le — temu, naj se hlina, kot da je on general Della Rovere, da ga pod tem imenom tudi zaprejo. Drugačje ga čaka proces pred nemškim vojaškim sodiščem. Bardonu ne ostane drugega kot da sprejme prvi predlog. V zaporu se v tem človeku, ob pogledu drugih ujetnikov in njihovega junaštva, nenadoma zbudi vest; in nazadnje, ko bi ga ena sama beseda lahko rešila, gre raje v smrt skupaj z drugimi.

Vloga igra Vittorio De Sica, ki je spet pokazal, da zna biti ne samo velik režiser, temveč tudi velik igralec. Tudi nemški igralec Hannes Messemer, v vlogi oficirja, poda z dovršenostjo lik človeka, ki se bori med svojo vojaško dolžnostjo in človeško vestjo. Njegova italijanščina z nemškim akcentom daje temu junaku neko posebno privlačnost. Rossellini nam ni tu prikazal le navadnega nemškega oficirja; pokazal nam ni samo vojaka, temveč tudi človeka in prav zato nam ni ta junak antipatičen. Tudi o Bardonu lahko rečemo isto. Je to strahopetec, goljuf, nepoštenjak, vendar ni hudoben. Vse svoje življenje se ni menil za druge, se ni

zmenil za svojo vest, a nazadnje je vendarle spoznal, da obstajajo tudi vrednote, zato si je raje zbral junaško smrt.

Film je izdelan v črno-beli tehniki. Fotografija je vseskozi temna, zato je ostra je tistih dni prikazano naravno in prepričljivo. Celoten film preveva groza, ki je vladala v dne, ko nisi vedel, ali boš dočkal jutrišnji dan. Isto grozo razodeva odlična glasbena spremljava, ki daje prizorom še več življenja in pristnega dogajanja. Glasba je otožna, včasih tragična in zvesto spremlja dejanje na platnu.

Ta film nam še enkrat nudi dokaz, koliko lahko pripomore reklama. Marsikdo sodi film le pod njenim vplivom, zato ne zna biti objektivni. Vprašanje je, kaj bi mislili o »Generalu Della Rovere«, ko ne bi bil dobil nagrade, ko ne bi bil njegov režiser Roberto Rossellini, o katerem se je že toliko pisalo in govorilo. Morda bi bil film šel mimo skoro neopažen in bi spadal k vrsti čisto navadnih filmov. Rosselliniju je res treba priznati nadarjenost in izkušnost, a prav zato bi si od njega pričakovali, da se enkrat loti drugačne teme. Če je že toliko let molčal, naj sedaj pokaže, da se je njegov pogled v tem času razširil preko dosedanjih meja in zajel širše obzorje.

Radio Trst A

od 25. do 31. oktobra 1959

Nedelja: 8.30 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu. — 10.00 Prenoš maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Kronika 7 dni v Trstu - urednik: M. Volčič. — 15.20 Slovenska zborovska glasba. — 18.30 Koncert slovenskih solistov. — 20.30 Operetna fantazija. — 21.00 Pesniki in njih stvaritve. — 22.10 Koncert Ljubljanskega tria.

Ponedeljek: 14.30 Teden v svetu. — 18.00 Oddaja za najmlajše: ODDAJNIK NA OTOKU; igrajo člani RO. — 19.00 Utrinki iz znanosti in tehnike. — 20.30 Ambroise Thomas: MIGNON, opera v treh dejanjih.

Torek: 18.00 Radijska univerza. — 18.10 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije; vodi Samo Hubad. — 18.45 Mariborski mladinski zbor. — 19.00 Sola in vzgoja - Danilo Sedmak: »Kako naj se uči naša mladina«. — 21.00 Ilustrirano predavanje - Mirko Javornik: Zgodovina odkrivanja sveta. — 22.00 Umetnost in življenje - Dragotin Cvetko: »Ljubljanska Academia Philo-Harmonicorum«. — 22.15 Jugoslovanski skladatelji: »Slavko Osterce«.

Sreda: 18.00 Z začetne police - Marija Polak: »Planšar in divja bela koza«. — 18.10 Bruch: Koncert št. 1 v g molu za violino in orkester, op. 26. — 18.40 Slovenske instrumentalne zasedbe. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 21.00 GOZD, veseloigra.

Četrtek: 18.00 Radijska univerza. — 18.35 Slovenske narodne pesmi. — 19.00 Širimo obzorja - Tone Penko: Sprehodi po tržaških muzejih - (2) »Naravoslovni muzej«. — 21.00 Obletnica tedna. — 21.15 Simfonični koncert orkestra Trž. filharmonije.

Petek: 18.00 Lovski spomini Ivana Rudolfa - (3) »Klampin«. — 18.10 Malipiero: 6. simfonija. — 18.35 Vokalni kvintet Zargja. — 19.00 Sestanek s poslušalkami. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Znanost in tehnika. — 22.15 Koncert tenorista Janeza Lipuščka.

Sobota: 15.00 Mendelssohn: Scherzo in koračnica iz scenske glasbe Sen kresne noči. — 16.00 Predavanje - U. Urbani: »Dante in Hrvati«. — 17.00 Koncert violonista Srečka Zalokarja, pri klavirju Jelka Suhadolnik-Zalokar. — 18.00 Radijska univerza. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.40 Zbor France Prešeren. — 21.00 KLADEK, radijska drama; igrajo člani RO. — 22.00 Skladbe E. De Falle.

Kaj so delali vodilni ljudje takrat, ko so se na obzorju zbirali temni, grozeči oblaki druge svetovne vojne?

30. september 1938: Prvi britanski minister Neville Chamberlain je v tem delevnem večeru prispel na letališče Heston v bližini Londona. Množici, ki mu nardušeno vzklika, pomaha z belo listino in zakliče: »Mir, častni mir je sklenjen!« Listina je sporazum, ki so ga ob dveh ponoči podpisali v Monakovem Chamberlain, Daladier, Hitler in Mussolini.

Težka napetost, ki je vse poletje težila nad Evropo, je s tem popustila, vojna nevarnost se je za hip potuhnila. Hitler je dobil Sudete, Češka je zakravela.

Istega dne je britanska kraljica Elizabeta s hčerkama, 12-letno Elizabeto in 10-letno Margaret, prisostvovala v Glasgowsu splavitvi največje prekooceanske ladje na svetu, »Queen Elizabeth«.

Nekaj dni prej so v Nemčiji preizkusili prvo raketno bombo, ki jo je iznašel Werner Braun in ki je dosegla razdaljo 18 km.

5. oktober: Winston Churchill ostro graja v poslanski zbornici monakovski sporazum in ga označi kot »popoln poraz«. Zbornica podpre Chamberleina z večino: skoro tremi glasovi proti nemu.

Električni vlak na progi Rim-Milan prevozi to razdaljo v rekordnem času šestih ur.

10. oktober: Čehi, Judje in socialdemokrati bežijo iz Sudetov; sledi popolna zasedba dežele od strani nacistov. Poljska prisili Čehe, da ji odstopijo Tješin.

David Sarnoff, predsednik ameriškega radia, je v teh dneh dal sledečo izjavo: »Televizijska po hišah je sedaj tehnično mogoča.«

1. november: Češka tragedija se nadaljuje. Ogrska si prilasti po italijansko-nemškem privoljenju del Podkarpatske Rusije. Češka je v kratkem mesecu izgubila eno tretjino svojega ozemlja in svojih prebivalcev.

Francoski vojaški poveljniki so popolnoma prezrli De Gaullovo knjigo »La France et son Armée«, ki govori o moderni vojski, ki naj bi temeljila na oklopnih vozilih in letalskih silah; medtem pa se najvišje nemško poveljstvo zanjo živo zanima.

V tem mesecu je princ Hussein v Jordaniji izpolnil tri leta.

11. januarja 1939: Chamberlain s svojim neločljivim dežnikom prispe v Rim. Spremlja ga zunanji minister Lord Halifax. Namen tega obiska je, da bi se utrdile prijateljske vezi z Mussolinijem. »Nič nismo dosegli«, pozneje izjavi minister Galeazzo Ciano svojemu nemškemu kolegu von Ribbentropu.

Japonski militaristi, vzpodbujeni po evropskih dogodkih, vržejo vlado princa Fuminara Konoye.

V Sovjetski zvezi je Anastas Mikoyan imenovan za komisarja za zunanjo trgovino.

14. februar: Hitler prisostvuje splavitvi vojne ladje Bismarck, ki pomeni za britansko vsemogočno brodogradnjo pravo izizvajanje.

V Italiji je dan žalovanja zaradi smrti papeža Pija XI.

Italijanska družba za raziskavanje vseitirja je izračunala, da bi polet na luno stal 250.000 šterlin.

15. marec: Hitler s štirimi nemškimi divizijami zasede Moravsko in Češko, izgovarjajoč se, da Čehi »preganjajo in morijo« Nemce.

Casnikarji vsega sveta so se zbrali v Pragi, da bi popisali Hitlerjev vohod v mesto.

Maršal Petain je kot odposlanik poslan v Burgos k Franku, ki je s svojimi četami zasedel Barcelono.

Tri dni prej je bil v Rimu izvoljen za papeža kardinal Egenij Pacelli, ki si je nadel Pij XII. Nadškof Roncalli, njegov naslednik kot Janez XXIII., je v Carigradu kot papeški nuncij Turčije in Grčije.

23. marec: Hitler pritiska na Poljsko za vrnitev svobodnega mesta Gdanskega Rajhu in za vzpostavitev teritorialnega mostu od Nemčije do vzhodne Prusije.

Litvanija je odstopila Nemčiji Memel. **7. april:** Na ta veliki petek so italijanske čete zasedle Albanijo, pregnale kralja Zoga in tako vzpostavile zvezo med Jugoslavijo in Grčijo.

Senator Harry S. Truman zve za italijanski vdor in Albanijo preko radia v svojem avtomobilu na poti v Washington.

27. april: Britanska zbornica potrdi prvi vojaški nabor v Veliki Britaniji. Hitler že naslednji dan odgovori s tem, da povrne nemško-britanski pomorski sporazum in nenapadalni nemško-poljski pakt.

Konrad Adenauer, odvetnik in bivši župan v Kölnu, piše svoje spomine in neguje svoj vrt.

3. maj: Molotov je imenovan na mesto Litvinoma za zunanjega komisarja. Litvinov je Jud in njegova odstranitev predvideva tesnejše stike med nacisti in Sovjeti. Nikita Hruščev je imenovan za stalnega člana Politbiroja.

Dvanajstletni Fidel Castro se nahaja na očetovih sladkornih plantažah na Kubi.

22. maj: Italija in Nemčija skleneta politično in vojaško zvezo, tako zvani jekleni pakt. Hitlerjeva vojaška moč se je v primeri z lanskim septembrom podvojila. S češkim orožjem je opremil 35 nemških divizij in proizvodnja češke tovarne Skoda je enaka proizvodnji orožja vsega britanskega imperija.

General Franco je teden prej vkorakal v Madrid.

17. junij: V Gdanskem je minister za propagando Josip Goebbels izjavil: »Neobhodno potrebno je, da se to mesto priključi rajhu, in nobena sila na svetu ne bi temu nasprotovala, kajti Nemčija ni kakor druge države katerih usoda je v rokah šibkih moč.«

Na univerzi v New Yorku promovira za zdravnika Edvard Salk.

10. julij: Z dvema milijonoma Nemcev pod orožjem, ki stoji nasproti Poljski, Chamberlain vznemirjen izjavi v poslanski zbornici, da se bo postavil na stran Poljske, če bo njena neodvisnost ogrožena.

V skriti tibetanski gorski vasi Lhamo Dhondup je štirileten deček izbran, da postane novi Dalaj Lama.

Nikolaj Bulganin je imenovan za podministra v Sovjetski zvezi.

23. avgust: Nacisti in Sovjeti, prej sovražniki, sklenejo z nenadnim preobratom trgovsko zvezo in nenapadalni pakt. Poljska, ki ima svoje meje na zapadu že zaprte, ne more več dobavljati orožja z vzhoda.

General Zukov, poveljnik sovjetskih sil v Mongoliji, zajame po dolgi bitki na reki Khalka šesto japonsko armado.

Ob šestih jutraj so začeli na milanski

stolnici s pozlačenjem Marijinega kipa na najvišjem stolpcu.

25. avgust: Velika Britanija in Poljska skleneta prijateljsko pogodbo in potrdita se dane obljube; Hitler odloži vdor na Poljsko z upanjem, da bi se rešil Angležev.

Poljski komunist Vladislav Gomulka je v ječi v Lodzu zaradi prevratnih političnih dejanj. Gamal Abbel Nasser, ki je pred dvema letoma dovršil vojaško akademijo v Egiptu, je v Aleksandriji kot častnik egiptovske vojske. Dag Hammarskjöld je podtajnik na finančnem ministrstvu na Svedskem.

28. avgust: Velika Britanija posvari Hitlerja, »da se mora poljska zadeva rešiti mirnim potom«. Francija zapre svoje meje z Nemčijo; v Nemčiji se začne z racioniranjem živil. Velika Britanija, Francija, Nemčija in Poljska so skoro mobilizirale svoje vojne sile.

30. avgust: Na večer 29. avgusta je Hitler izjavil, da bo sprejel poljskega odposlanika, le če bo ta prispel v teku 24 ur s polno močjo oblastjo. Proti temu krivičnemu predlogu protestira angleški odposlanik v Berlinu Sir Neville Henderson, kajti Poljska ne ve za Hitlerjeve namene. Von Ribbentrop sprejme njegov protest in mu naglo prečita 16 točk Hitlerjevih zahtev. Dokumenta samega pa mu ne izroči, ker je že pretekel rok, ne da bi se pojavil odposlanik.

1. september: Brez vsake formalne vojne napovedi Hitlerjeve čete zasedejo Poljsko. Anglija in Francija zahtevata umik in ponovni začetek pogajanj. Hitler pa si nadene svojo uniformo iz prve svetovne vojne in izjavi: »Ne bom je odložil prej, dokler zmaga ne bo naša, v nasprotnem slučaju pa poraza ne bom videl živ.«

3. september: Ob 9. uri predloži Anglija Nemčiji ultimatum: zaukažite umik nemških čet za 11. uro, ali pa »vstopimo z vami v vojno. Šest ur pozneje zapade podoben francoski ultimatum. Ob 11.15 sporoči preko radia prvi minister Chamberlain vsemu britanskemu imperiju: »Naša država je vstopila v vojno z Nemčijo. Boga naj nas blagoslovi in stoji na strani pravice.«

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Mladinsko nagrado je prejel France Bevk

Na svečani akademiji Zveze prijateljev mladine, ki je bila prejšnji teden v Beogradu je prejel prvo nagrado za najboljšo delo goriški rojak France Bevk in sicer za svojo knjigo »Mlado pokolenje«. Zveza prijateljev mladine pa je za najboljšo knjigo leta razglasila delo mladega hrvatskega pisatelja Dinka Oblaka »Modra okna«. V njej pisatelj opisuje resnične dogodke pred drugo svetovno vojno in po njej, tako kakor jih gleda otrok. Roman »Modra okna« je prvo delo mladega pisatelja.

Poldrugi milijon jugoslovanskih izseljencev

Po podatkih, ki jih je nabrala Hrvatska izseljenška matica, je po svetu razkropljenih 1 milijon 560 tisoč jugoslovanskih izseljencev. Največ je Hrvatov in sicer 930 tisoč; po odstotkih prebivalstva pa je največ Slovencev in sicer 360 tisoč. Srbskih izseljencev je 200 tisoč, Črnogorcev 20 tisoč in Makedoncev 50 tisoč. Večina jugoslovanskih izseljencev živi v ZDA in

sicer 1 milijon. Sedanja največja jugoslovanska naselbina je v Clevelandu in šteje 85 tisoč jugoslovanskih izseljencev. V Kanadi živi okrog 50 tisoč Jugoslovancev. Zelo veliko slovenskih izseljencev je v Južni Ameriki, kjer živi samo v Argentini 170 tisoč Jugoslovancev, po vsej Južni Ameriki pa skupno 260 tisoč.

Nova slovenska drama

Znani raziskovalec naših šeg in naše preteklosti je napisal in izdal novo slovensko dramo v verzih »Kralj Samo«. Drama nam prikazuje boje in napore Slovencev za samostojnost. Več o tem zanimivem novem delu pozneje.

DAROVI

Za Sirotišče: N. N. 500; gđc. Milka Gorčan - New York 5 dolarjev.

Naj bolji Bog vsem tisočero povrne!

Za Marjlin dom v Rojano: gospa Špacial ob smrti svojega moža 1.500; ga. G. K. iz Rojana 1.000; N. N. iz Rojana 1.000; ga. S. T. iz Rojana 5.000; N. N. iz Rojana 1.000; ga. Z. P. iz Rojana 1.000 lir. — Vsem darovalcem Bog povrni!

Kazimir Humar;

9

Od Altöttinga do Arsa

KOENIGSTEIN — KRAJ SREČANJA

Naš cilj ob Renu je bil Königstein. Malokdo ve za to mesto, četudi ima svojevrsten pomen v zmedeni današnjih dni. Nahaja se kakih 20 km od Frankfurta na Meni, na nizkem griču Taunuskega gorstva. Samo po sebi je to neznatno mesto, če ga primerjamo z velikimi industrijskimi centri, ki jih je vse polno ob Renu na obeh bregovih. In vendar je danes Königstein pomenljivo duhovno središče za zблиžanje Vzhoda in Zahoda, gotovo najpomembnejše v Zapadni Nemčiji. Do te vloge je pa prišel Königstein čisto slučajno.

FAHRENDE KIRCHE — POTUJOČA CERKEV

Po končani vojni maja-junija 1945 je bil v Nemčiji povsod velik kaos. Armade vojakov so se valile od vzhoda na zapad in

z zapada na vzhod. Bile so domače nemške armade, bile so sovjetske in satelitske. Poleg njih je bila nič manjša armada beguncev, ki so begali sem in tja. Tujci so se skušali iz taborišč in drugih zbirnih krajev čim prej vrniti na svoje domove v raznih deželah Evrope, Nemci na vzhodu so pa pred Sovjeti bežali na zapad. Od 1. 1945 do 1948 je bilo neverjetno preseljevanje, ki je zajelo 12 milijonov Nemcev. Vsi ti begunci so bili od začetka brez vsega: brez strehe, brez hrane, brez obleke in zlasti brez redne dušne oskrbe. Katoliki so se pomešali s protestanti, ti s katoliki. Nevarnost je bila velika, da se ljudje versko izgubijo. Zato je bilo treba poskrbeti na kak način ne samo za streho in delo tem ljudem, nego tudi za dušno oskrbo. Dočim so za materialno stran skrbeli zavezniki in civilne oblasti, so cerkvene oblasti morale poskrbeti za dušno-pastirsko oskrbo razseljenih Nemcev. In zopet se je tudi tu pokazal organizacijski talent nemškega človeka. Ker ni bilo mogoče povsod takoj zgraditi cerkva in kapel za nove begunce, naseljene po protestantskih vaseh in mestih, so si izmislili

tako zvano Fahrende Kirche, po slovensko bi dejali Potujočo Cerkev. To je bila posebna ustanova, ki so se ji posvetili nekateri duhovniki, katerih glavna skrb je bila dušebrižništvo med katoliki, raztresenimi med protestanti, kjer ni bilo katoliških župnij in cerkva. Ti duhovniki so se vozili okrog na posebnih velikih avtobusih, ki so jih nalašč v ta namen opremili, da so postali nekake potujoče kapele. Tak voz je po svoji velikosti daljši od največjega avtobusa. V njem sta dva prostora, dve majhni sobici, kjer lahko dva spita in imata še en prostor za kuhinjo. V sredini voza se v steni odpira posebna odprtina, kjer je stalen oltar. Na ta način je v takem vozu res potujoča kapela in župnišče. Vse je zelo praktično. Duhovnik se s tem vozilom brez težave premika iz kraja v kraj. Kamor pride, ima povsod takoj opremljen oltar; odpre vrata v steni, spusti stopnice, prižge sveče in maša se lahko takoj začne. Z vozom se lahko ustavi na prostem, v garaži, na mestnem trgu, v kleti, kjer koli in skliče ljudi k maši. Na takem oltarju sem v Königsteinu maševal in moram potrditi,

da je zelo praktičen, če se je treba premikati iz kraja v kraj in maševati na različnih mestih. Včasih so misijonarji morali peš in nositi s sabo vse potrebno za mašo. Kamor so prišli, so morali oltar šele postavljati, kar je bilo vedno zelo zamudno in utrudljivo. Z vozovi »potujoče cerkve« je velik del truda in zamude odpravljen. Te vozove so nemški katoliki-čanom po vojni darovale nekatere holandske škofije. In zopet moramo tu poudariti krščansko solidarnost in zapoved odpuščanja. Toliko hudega so nacisti povzročili med vojno tudi holandskim katoliki-čanom in vendar so po vojni bili ti med prvimi, ki so brez srda in mrznje velikodušno priskočili na pomoč nemškim vernikom, ko so bili v hudi stiski. — Ali ni spričo tega sramota, da so nekateri katoliki, kar so jim nekateri hudega storili maja 1945?

Središče te »potujoče cerkve« je postal Königstein. Tu sta dve velikanski zgradbi, ki so ju uporabili za namene dušebrižništva v prvih letih po vojni.

(nadaljevanje na 4. strani)



Misijska nedelja v Gorici

Slovenski verniki v Gorici so se tudi letos z vsem navdušenjem odzvali trojne namenu misijske nedelje: molitvi, žrtvi in gmotni pomoči. Da je ta program tako lepo uspel, je k temu pripomogla tudi propaganda, zlasti tiskana beseda. Kakor vsako leto, je tudi letos izšla »Misijska nedelja«, letos še zanimivejša in bolj bogato ilustrirana kot prejšnja leta. Verniki so povsod, kjer so jim jo dušni pastirji nudili, z veseljem segli po njej; tam pa, kjer je letos ni bilo, so se z začudenjem spraševali, zakaj je ni.

Pri nas v Gorici so jo družbenice in fantje iz kongregacije prodajali na cerkvenih vratih pri vseh slovenskih mašah.

Popoldne pa smo imeli na Placuti običajno misijsko prireditev. Za nobeno prireditev v letu ne vlada med Goričani toliko zanimanja kakor za to, že dolgo pred začetkom je bila dvorana polno zasedena, tako da so poznejši prišleci morali oditi domov z upanjem, da bodo prihodnjo nedeljo ob ponovitvi imeli več sreče.

Kot prve so nastopile deklice, ki so nam ljubko lepo podale lep prizorček iz življenja afriških otrok. Sledila je igra v treh dejanjih.

Z živim zanimanjem je občinstvo sledilo pretresljivim dogodkom na odru in ni štelo s pohvalami nad dobro podanimi vlo-gami. Mlade igralke so se odlično izkazale, pa četudi so bile nekatere prvič na odru. Zato izrekamo tudi njim najiskrenejšo zahvalo in priznanje. Zahvaljujemo se tudi vsem plemenitim goriškim darovalcem darov za srečolov, ki je tako lepo uspel.

Nova župnija na Goriškem

Na misijsko nedeljo je g. župnik v Jamljah in Dolu razveselil svoje župljane z veselo novico, da je državni poglavar Gronchi dne 1. avgusta letos podpisal dekret, ki župniji Jamlje-Dol daje tudi civilno priznanje. S tem so v teh dveh kraških vaseh dosegli svojo polno cerkveno neodvisnost, saj sta postali njihovi dve vasi polnopravna župnija z vsemi pravicami. Za ljudi in tudi za sedanje župnega upravitelja č. g. Joška Štanta je to veliko zadoščenje, kajti ustanovitev nove župnije je zahtevala veliko dela, skrbi in stroškov.

Pravno je torej župnija Jamlje-Dol ustanovljena, toda da se bo moglo v njej razmahniti v vsej polnosti tudi versko življenje, je potrebno še marsikaj. Predvsem lastna cerkev v Dolu. Sedanje gostovanje v šolskih prostorih je res samo rešitev za silo. Pridni Doljani naj zato zavajajo rokave in začnejo razmišljati, kako bi prišli do lastne cerkve. Kamen na kamen palača... Kamna imajo dosti. Če ga začnejo skupaj spravljati, ga bo kmalu dosti za cerkev.

Poleg tega manjka v novi župniji tudi pravo župnišče. Sedanje je le v najemu in tudi ne odgovarja potrebam časa. Lani se je slišalo, da so že začeli z deli za novo župnišče. Potem pa je vse potihnilo. Ali niso morda prišle težave od strani, od koder bi jih ne smelo biti? Tako vsaj so govorili.

Tudi Jamelce čaka torej še nadaljnje delo, da bo njih čast popolna. Tako dobro zasnovane načrte za novo župnišče morajo izpeljati, da ne bodo že položeni temelji še poznim rodovom pričali o trmi nekaterih.

KONGRESI CERKVE V STISKI

Toda nemški begunci so se v nekaj letih sistemirali. Ustanovile so se redne župnije, pozidale so se vsaj zasilne kapele. »Potujoča Cerkev« je bila na tem, da preneha z delom. Tedaj se je pojavil nov problem, in sicer problem slovenskih in drugih nemških beguncev pred komunisti. Če so nemške begunce v nekaj letih sistemirali, je ostalo vprašanje drugih beguncev vedno odprto: domov niso marali, izseliti se dalje na zapad niso imeli vedno možnosti. In pa neprestano so prihajali in deloma se prihajajo novi iz dežel za železno pregrado. Taki antikomunistični begunci so še vedno raztepeni vsepovsod po taboriščih zapadne Nemčije in izven njih. Kako poskrbeti za njih dušne potrebe? »Fahrende Kirchen« naj skrbi zanje. Tako imamo danes dejstvo, da ustanova potujoče Cerkev, ki je sprva bila mišljena kot pomoč nemškim beguncem v diaspori, služi danes antikomunističnim beguncem po vsej Nemčiji in Koenigstein je postal središče tega dušnopastirskega dela. Zato imamo danes v zavodih v Koenigsteinu semenišče za bogoslovce-begunce več-

Seja pokrajinskega sveta

Preteklo sredo se je sestal goriški pokrajinski svet. Odobrili so organični pravilnik ter prešli na ostale točke dnevnega reda; med drugim najem posojila pri državni posojilnici v znesku 169 milijonov lir za kritje primanjkljaja za leto 1957 ter posojilo v znesku 72 milijonov lir za drugo in tretje nadaljevanje gradnje šole v ulici Diaz.

Izvolili so delegate za kongres KD v Firencah

V nedeljo 18. okt. je bil v Gorici XV. pokrajinski kongres krščanske demokracije. Predsedoval mu je predsednik glavnega ravnanstva on. Arnaldo Colleselli, ki je imel tudi otvoritveni govor. Sledili so govori pokrajinskega tajnika in drugih predstavnikov KD, nakar so prešli na volitve, da izvolijo delegate, ki bodo v Firencah na kongresu KD zastopali našo pokrajino. Izvoljeni so bili: on. Martina, pokrajinski tajnik Gino Cocianni in Dino Marocco iz Gradeža, ki vsi pripadajo sredinsko-levičarski Fanfanijevi struji.

Trgovinska dejavnost v mesecu septembru

V mesecu septembru so izdali na podlagi italijansko-jugoslovanskega sporazuma 22 dovoljenj za uvoz v znesku 30,9 milijonov lir, ter 59 dovoljenj za izvoz v vrednosti 96,5 milijonov lir. Uvozili so v glavnem govejo živino za zakol in meso vseh vrst, fižol, apno; izvozili pa največ avtomobilskih nadomestnih delov, nadomestnih delov za kolesa, pisalne in računske stroje, fotografske aparate, hladilnike, elektronske material, tkanine in oblačila. Krajevna trgovina na debelo in na drobno je potekala povsem normalno.

Epidemija slinavke na Goriškem

Ze nekaj tednov razsaja v goriški pokrajini slinavka med govejo živino in prašiči. Pokrajinski živilozdravnik je ugotovil doslej 251 primerov obolenj med govejo živino in nekaj desetini med prašiči. Poginile so štiri živali. Med našimi kmeti pa se bolezen doslej ni še pojavila, kar je pripisati dejstvu, da so kmetje naših slovenskih vasi živino pravočasno cepili. Največ pojavov obolenj je v Furlaniji. V občini Romans in St. Lovrenc so na preteklo odredbo cepili vsi govejo živino. Jugoslovanske oblasti, obveščene o tej epidemiji, so podvzele vse potrebne varnostne ukrepe, zlasti še na obmejnih blokih. Živilozdravnik svetuje vsem lastnikom goveje živine, ki doslej niso še cepili živine, da to store čimprej.

Števerjan

V nedeljo 18. t. m. je umrla v naši vasi 85-letna Karolina Gravner. Bila je globoko verna žena in zvesta naročnica Katoliškega glasa. Po smrti moža je, živeča v družini svoje nečakinje. Pokopali so jo v ponedeljek ob obilni udeležbi. Naj ji Bog da večni pokoj, preostalom domačim pa naše sožalje.

* Trgatev smo zaključili. Ze davno ne pomnimo tako lepega vremena, kot smo ga imeli letos za naše »bendime«. Pridelka je sicer za 15 odstotkov manj kot lansko leto, zato pa je vino boljše.

Dol

V cerkvi fatimske Matere božje v Dolu sta se v torek 20. t. m. ob lepi družbi

otrok in vnukov Mariji zahvalila za 50 let skupnega zakonskega življenja Franc in Antonija Peric. Bog jima daj še mnogo let življenja v skupni sreči!

Pogreb pok. žup. Antona Cuffolo

Na god sv. Terezije, 15. oktobra, je vladala v župniji Laze v Slovenski Benečiji tiha žalost. Po zidovih v okolici cerkve si bral lepake z napisom »Lutto parrocchiale«, »Skupno žalovanje župnije«. Truplo pokojnikovo je vso prejšnjo noč ležalo v cerkvi in farani so hodili tja, da se od pastirja svojih duš poslovijo. Do 10. ure zjutraj se je pa zbralo v Lazah vsaj 60 duhovnikov iz šempetrške dekanije in nekaj prijateljev z Goriške in začele so se pogrebne svečanosti natančno tako, kakor je pokojni g. župnik pustil pisano v svojem testamentu. Prepovedal je med drugim vsak pogrebni spominski nagovor in je g. dekan po maši le prečital sožalno izjavo videmskega g. nadškofa faranom, ki so izgubili svojega dolgoletnega župnika, vzornega duhovnika in pastirja. Po slovesni črni sv. maši smo spremljali telesno ostanke g. Antona na precej oddaljeno pokopališče med petjem duhovnikov in molitvijo župljanov. Tam smo videli lepo navado naših bratov iz Benečije, da so za



Seja tržaškega občinskega sveta

Po dvomesečnih počitnicah se je pretekli teden zopet sestal tržaški občinski svet. Dr. Franzil je sporočil, da je vladni komisariat potrdil proračun za leto 1959. Bivša svetovalca Lonzo (PSDI) in Petrovina (MSI) sta nadomestila odv. Miani in dr. Ferfaglia. V zvezi z nadomestitvijo Lonze z Mianijem je prišlo do diskusije, končno pa sta bila oba nova člana potrjena. Odobrili so nadalje 78 sklepov, nato še šest sklepov Acegata. Zupan je pred zaključkom še sporočil, da se bo občinski svet odslej sestajal vsak teden ob ponedeljkih, in to nepretrgoma do poletnih počitnic.

Lov na glasove slovenskih volivcev

Tržaški komunisti ter »Unione Socialista Indipendente« (titovska Neodvisna socialistična zveza) so v soboto in nedeljo tekmovali v mobilizaciji slovenskih volivcev na našem področju, da bi se slovenski manjšini spet pokazali kot edini branilci njenih koristi.

Med kominformističnimi voditelji, katerim sta na čelu Vidali in Marija Bernetič, ter med prvaki USI, ki se je na Goriškem uradno združila z Nennijevo Italijansko socialistično stranko, poteka zagrižen boj, da bi druga drugi odtegnili čim več slovenskih volivcev. Komunistična partija je izkoristila peto obletnico Londonskega sporazuma, da je sklicala v Sv. Križ zborovanje slovenskih županov ter občinskih in pokrajinskih svetovalcev-komunistov. Kominformistom je to spet bila prilika, da so obtoževali vladno in vladni komisariat zaradi okrnjevanja slovenskih pravic.

Po vidaljevskem vzgledu so v nedeljo tudi voditelji USI-a pripravili sejo osrednjega odbora »Slovenske gospodarsko-kulturne zveze«, katere so se udeležili tudi zastopniki Italijanske socialistične stranke iz Gorice in Vidma. Na tem sestanku so sicer omenjali dobre odnose med italijansko in jugoslovansko vladno — kominformisti so to stvar zamoledali — toda zaključili so z vrsto podobnih obtožb, kakor so jih dan prej izrekli kominformisti. Pri obojem gre za umetno pripravljeno

duhovniki tudi oni vsi pokropili pokojnikovo krsto, predno so jo pogrebci spustili v jamo. Vse se je vršilo v tihi žalosti mirno in globoko občuteno, kar se je vsem bralo na obrazih.

Naj pok. g. župnik iz nebes varuje svoje farane, ki jih je vse sam krstil in poročil v teku 40-letnega pastirovanja med njimi! Saj smo zvedeli med pogrebom, da je v noči na novega leta dan 1943 vso noč preklečal pred Najsvetejšim v cerkvi, da bi izprosil rešitev svoje fare, ki so ji podivjani vojaki zagrozili, da jo bodo naslednji dan vso požgali. Vas je ostala nedotaknjena, vojaki so morali oditi.

Sv. Višarje

Srečno smo tudi letos zaključili našo božjo pot na rožnovensko nedeljo. Kar precej romarjev je privabil lep jesenski dan.

Tudi to moramo povedati, da so dovršene nove stopnice od cerkve do spodnjih hiš v vednost onim, ki mislijo, da se prav nič ne pripravljamo na jubilejno leto 1960. Počasi bo že kaj več.

Na praznik Materinstva Marijinega smo si pa žabničani zaželeli morja in smo jo mahili pod vodstvom domačega g. župnika na božjo pot na Barbano.

manifestacijo, katere namen je, da bi ena in druga skupina ohranila monopol na proteste.

V Rimu so razpravljali o tržaškem pristanišču

Na medministrskem sestanku, ki je bil v Rimu dne 15. oktobra, so bili navzoči, poleg predstavnikov tehničnih ministrstev, tudi predstavniki najvažnejših tržaških ustanov. Proučili so številna vprašanja o razvoju mednarodnega prometa tržaškega pristanišča. Tržaški gospodarstveniki pa so od svoje strani še posebej obrazložili različne plati predloženih vprašanj, katere bodo vladni organi še nadalje proučili »v ozračju razumevanja posebnih potreb Trsta«. Potrdili so tudi pomen tržaškega pristanišča za celotno italijansko gospodarstvo.

Naslednji dan je tržaško delegacijo, ki jo sestavljajo predsednika pokrajin prof. Gregoretti iz Trsta in ing. Fisca iz Benetk, predsednika trgovinskih zbornic dr. Caidassi za Trst in ing. Usigli za Benetke ter predsednika pristaniških ustanov Tanasco iz Trsta in ing. Toniolo iz Benetk, sprejel minister za trgovinsko mornarico sen. Jerolimino. Člani delegacije so mu razložili gospodarski položaj obeh pokrajin, ki je v veliki meri odvisen od dejavnosti ladjedelniške industrije. Minister je vse njihove izjave vzel na znanje in odgovoril, da vlada upošteva potrebe jadranskih pristanišč in da tehnični uradi še vedno proučujejo obnovu in preureditev pomorskih zvez kakor tudi gradnjo novih ladij.

Sv. Ivan

Prihodnjo nedeljo 25. oktobra se nam obeta izredna slovesnost: prevzvišeni gospod škof bo službeno obiskal našo župnijo. Lahko si mislite, kako se ta teden vse mrzlično pripravlja na ta pastirski obisk.

Sporod je sledeči: v soboto zvečer ob 7. uri slovesen sprejem pri cerkvenih vratih; v nedeljo ob 7. zjutraj škofova sv. maša za slovenske vernike. Prav tako popoldne ima gospod škof ob 16. uri slovensko rožnovensko pobožnost. Po tej pobožnosti, ob 17. uri, obisk Marijine družbe v provincialni hiši čč. šolskih sester.

Rojan

Preteklo nedeljo smo počastili delo misijonarjev s tradicionalno misijsko akademijo. Na sporedu je bilo več deklamacij, petje, dva misijska prizorčka in govor msgr. Škerla. Med posameznimi točkami sporeda je bil bogat srečolov. Na posebni mizi so bili razstavljeni drobni kosi mašnega perila, ki so jih izdelale družbenke za misijonarje.

Prireditve je bila slikovita in nas je navduševala za misijsko delo. Msgr. Škerl je temeljito pokazal, kakšno naj bo naše delo za misijone.

Pri cerkvenih vratih smo razdelili 150 »Misijskih nedelj« ter nabrali za Družbo za širjenje vere 19.200 lir.

Sedaj se bomo začeli polagoma pripravljati na škofov obisk, ki bo v naši župniji v nedeljo 22. novembra.

Slovo Doline od župnika preč. g. Franca Štuhèca

Pretekli teden smo se v župnijski dvorani poslovili od preč. g. župnika Franca Štuhèca, kateri je deloval med nami do

brih 10 let. Cisto na hitro roko smo se morali posloviti. Zelo nam je žal, da nismo imeli prilike se zahvaliti na bolj dostojen način za vse, kar nam je g. župnik dobrega in lepega storil v teh kratkih desetih letih.

Obilni in vidni so sadovi, ki so ostali med nami, sadovi neumornega in razumnega dela. Ze samo zunanje obličje Doline se je spremenilo, obličje, ki ga je pomagal ustvariti predvsem č. g. župnik. Ko se bližajo Dolini, že od daleč zagledaš ponosen zvonik, ki je bila prva ostavitel g. župnika. Zvoniku je sledila župnijska dvorana z majhnim, a privlačnim igriščem. Končno je prišlo no vrsto tudi čedno župnišče z zelo primernimi prostori za shajanje dolinske mladine.

Mnogo je bilo težav za uresničitev teh tako potrebnih del, a g. župnik se jih ni ustrašil; nasprotno, zdelo se je, da čim več jih je srečeval, bolj mu je rastel pogum za nadaljnje delo. Premnogi pred leti niso razumeli razumnega dela v korist mladine. Danes, ko gospoda ni več med nami, spregledujejo in se začenejo zavdati, kaj vse smo z njegovim odhodom izgubili. Upajmo, da nam bo g. škof poslal takega pastirja, ki bo znal nadaljevati tako lepo vpeljano delo.

Bivši g. župnik je poznan daleč naokoli kot delaven, spreten in neutrujen duhovnik. Kdo ga ni imel prilike srečati na enem izmed tolikih, tako uspešnih slovenskih romanj, ki bodo ostala v zgodovini zamejskih Slovencev? Ta romanja so imela v g. Stuhècu glavno vodilno silo. Kdo ne ve ničesar o »Knjižicah«, ki tako lepo in poljudno pišejo o najbolj važnih življenjskih problemih, katerih izdajatelj je g. Stuhèc?

Kdo ni videl g. Stuhèca v prvi vrsti, kadar je šlo za verske, kulturne in narodne dobrine, od veličastnih procesij na Opčinah, preko zgodovinskega Tabora pa do poučnih predavanj, ki so se vrstile v korist naše izobrazbe in boljše vzgoje? Znano je, kako sta mu bili zlasti pri srečanju v uspeh slovenske šole. Se in še lahko naštevati polja, na katerih se je vso dušo gorečega duhovnika udeleževal g. Stuhèc; kjer je bila potreba, je vedno in pripravno priskočil na pomoč.

Danes je g. župnik ravnatelj Marijanišča na Opčinah. Začenja znova. Bog daj, da bi mu na novem mestu uspelo vse ono delo, ki ga namerava nadaljevati v korist openske in vse slovenske študente mladine. Ta iskrena in srčna želja naj bo hkrati tudi najbolj otipljiv dokaz naše globoke in tople hvaležnosti za vse dobro, ki ga je g. župnik zapustil med nami.

Hvaležna dolinska mladina

Sv. Križ

Ze dolgo se nismo oglasili v Katoliškem glasu. Seveda med poletjem ni nikjer posebnih novosti. Sedaj imamo prav lepo jesen, ki kar vabi k nam ljubitelje narave od blizu in daleč.

Med novicami zadnjega tedna lahko omenimo vesel dogodek o narodno zavedni družini Kostnapfel-Tence. Rodila se ji je hčerka Marija, ki jo je na misijsko nedeljo krstil g. misijonar L. Savelj iz Trsta. Botrovala sta dr. Avgust Šfiligoj in dr. Branko Agnetto. — Ge. Ines in g. Tonetu vsi prijatelji najlepše čestitamo!

OBVESTILA

SLOVENSKO KATOLISKO PROSVETNO DRUŠTVO v Gorici vabi na redni občni zbor, ki bo v četrtek 29. oktobra 1959 ob 20h v Marijinem domu na Placuti.

Dnevni red:

1. čitanje in odobritev zapisnika prejšnjega občnega zbora
2. poročila odbornikov
3. poročilo revizorjev
4. glasovanje o razrešnici odbornikov
5. volitev odbora, nadzornikov in razsodišča
6. slučajnosti

Občni zbor je sklepčen, če je navzoča vsaj 1/2 članov, pol ure po sklicanju pa je sklepčen ob vsaki udeležbi.

ODBOR

POPRAVEK

V nabirki posameznih župnij objavljeneh v letošnji »Misijski nedelji« se je vrnilo nekaj tiskovnih napak. Upamo, da jih bomo v eni izmed prihodnjih števil našega lista popravili.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici